

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАКОНОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ
ОФИЦІАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 204. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 1-го вересня 1936. VOL. XLIV. No. 204. Jersey City, N. J., Tuesday, September 1, 1936. THREE CENTS

АМЕРИКА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛІВ В ЕСПАНІЇ

ПРЕЗИДЕНТ ВИСИЛАЄ НОТУ ДО ОБОХ СТОРІН В ГОРОЖАНСЬКІЙ ВІЙНІ.

РЕПИД СІТІ (Савт Дакота). — Президент Рузвельт наказав телефоном департаментові стейту внести формальний протест до еспанського уряду й протиурядових провідників проти бомбардування американського воєнного корабля.

Нота відноситься до контрторпедовця „Кейн“, зайнятого евакуацією американських горожан з Еспанії, на котрий напав якийсь еспанський літак. Літак скинув кілька бомб, як корабель плив коло 38 миль від берега Еспанії. Ні одна бомба не поцілила корабля. Корабель відповів вистрілом з сьогармат, однак літак не поцілив.

Американський уряд не знає, до котрої сторони належав літак, і тому вислав протестаційну ноту обох сторін в еспанській горожанській війні.

РУЗВЕЛТ ПРО БОРОТЬБУ З ПОСУХОЮ.

РЕПИД СІТІ (Савт Дакота). — Під час свого візиту президент Рузвельт задержався тут у навію посухою околицях та виголосив до 15,000 осіб промову про акцію уряду проти посухи. Він сказав, що уряд видасть мільон доларів, щоб урятувати 10 мільйонів людей, що впали жертвою цього живлового нещастя.

Він обороняв видатки уряду на заратунок фармацевтичних околиць тим, що варт вилувати гроші, коли йде про ратування людей.

ПОСАДНИК МІСТА ОСТЕР ІКАРІВ.

НЮ ЙОРК. — Посадник міста Ля Гвардія вівзав юнію візників та організацію купців, щоб вони старалися порозумітися та не доводили до страйку візників. Він дав теж до зрозуміння візникам, що на випадок страйку міський уряд буде зобов'язаний дивитися за те, щоб місто мало досить поживи.

ФАРМЕРИ ГОТОВЛЯТЬ ВЕЛИКИЙ МОЛОЧАРСЬКИЙ СТРАЙК.

ПОЛЕНД (Ню Йорк). — Понад 5,000 фермерів, занятих продукцією молока, постановили на своїм зібранні підперти страйк молочарів, якщо їх організація рішить, що такого страйку треба.

Страйк має бути заряджений, як продуценти молока не дістануть підвищені ціни. Страйк мав би припасти коло „Дня Праці“.

ПЕРУ ЗАВОДИТЬ ПРИМУСОВЕ СУСПІЛЬНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЛІМА (Перу). — Президент Перу видав декрет про заведення закону про примусове суспільне забезпечення.

Суспільне забезпечення відноситься до недуги, породив, нездібності до праці, старого віку й смерті. Воно обов'язує всіх людей обох полів, що мають нижче 60 літ життя і не мають 750 доларів річного приходу. Аскураційний фонд буде зібраний з вкладок забезпечення, кар, приватних датків, процентів від резервових фондів та з податку на тютюн і горілку.

ПОВІТРЯНІ КАТАСТРОФИ.

НЮ ЙОРК. — Літак, котрим їхав Герберт Рос з своїм товаришем, займився в повітрі по візді літака з летища в Флорингу й літак упав як метеор на півостров Олд Фері Пойнт, у Бронксі. Літак упав на групу прогульковців. Під румовищем літака згнула на місці одна 29-літня жінка, а три інші члени її родини були тяжко поранені. Летуні вийшли з пригоди без ушкодження.

На фармі індіан з племени Зуні в Галопі, Ню Мексико, впав літак відомого летуна, полковника Роскова Тернера. Літак розбився на дребезги, але летун вийшов з малими ранами.

ЗА ПОДАТОК ВІД ДАРУНКУ.

ВАШИНГТОН. — Департамент скарбу казав польському музиканту Ігнацію Падеревському заплатити податок від статуту президента Вільсона, котру на замовлення музики зробив американський ризьбар та дарував від Падеревського місту Познаневі.

У своїй додатковій рапорті з 1931 року Падеревський подав був, що цей дарунок Познаневі коштував йому 61,000 доларів, і він відтягнув його від суми, від якої він має платити податок. Уряд став на становищі, що таке відтягнення не годиться з податковим законом, та казав Падеревському доплатити податок. Припускають, що Падеревському прийдеться доплатити коло 4,000 доларів.

І ТАК МОЖНА РОЗБИТИСЬ.

АТЛЕНТИК СІТІ (Ню Джерзі). — 54-літній Генрі Рейлі, бувший рисівник жіночого одягу, впав уночі до свого ліжка в своїй мешканню та розбив собі череп. Його відставили до міського шпиталю, де він до кількох годин помер.

КАМПАНІЯ ВИЗІВАНОК.

Полковник Френк Накс, републиканський кандидат на уряд віцепрезидента Злучених Держав, називав у своїй промові в Берлінгтоні, Вермонт, дорадників президента Рузвельта фанатиками й теоретиками. Конгресмен Мартин, справник кампанії Ландона в східних стейтах, виступив проти недавньої радіової промови секретаря внутрішніх справ, Ікеса, називаючи його „головним кидачем болота“, себто наклепником.

ЗА ЗОЛОТИМИ МЕДАЛЯМИ ДО ГРОБУ.

Якісь злочинці розкопали в селі Вербани, пов. Підгайці, гріб офіцера бувшої російської армії, померлого ще під час світової війни. Злочинці розбили домовину і вкрали, здається, золоті медалі з грудей офіцера.

ЗАХИСТ НА ВИСОТІ 3,800 МЕТРІВ.

Від черців, що поїхали в Гімалії оснувати там захист св. Бернарда в Ле-Таз на висоті 3,800 м., наспіли вже перші вісті. Черці борються з великими труднощами. Сніги в Гімаліях толують пізно й на коротко. Довіз харчів і будівельного матеріалу відбувається небезпечними шляхами.

ХИТРА ОБМАННИЦЯ.

У Перемишлі до Заведення сс. феліціанок зголосилася як лікарка з Варшави Анна Новаковська. Вона заявила, що цими днями прийде до Перемишля дитяча робітничка оселя (200 дітей). На рахунок тої оселі згадана „лікарка“ поробила закупу в місті, беручи товари на кредит. Та скоро, бо вже по 3 дні, виявилось, що ніяка дитяча оселя до Перемишля не їде, а згадана „лікарка“ не є лікарка й не є Анна Новаковська, бо Анна Новаковська померла як учителька в Варшаві ще 1926-го р. Виявилось, що ця перемиська „Новаковська“ користувалася вчительськими документами померлої вчительки, головню при зниклій „Людоріжці“ по залізницях. При арештованій знайшли велику кількість легітимаций, матуральних свідоцтв, метрик уродження, та низку інших документів на різні назвища. А рештована не хоче сказати, як називається і відки походить.

НОВИЙ СПОСІБ ПРОТИ ГАЗІВ.

У Японії випробували новий охоронний матеріал проти трійлих газів. Є це матерія, подібна до целюлоїди, прозора й гнучка. Сховище з цієї матерії можна побудувати скоро й легко на кожному місці. Перед експлуодуючими газами нове сховище, розуміється, не хоронить.

УБРАННЯ ПРИЧИНОЮ САМОГУБСТВА.

Люди гинуть, як мухи, з різних причин. Ось напр. Сухецький з Золотого „Потока“ коло Бучача розставив з життям, бо стрийко, в якого він перебував, відмовився купити йому вбрання!

СОВЕТСЬКА ПРЕСА В ЧСР.

У зв'язку з чехословацько-советським наближенням у ЧСР поширюють на кожному кроці советську пресу всіма мовами. На Закарпатті можна купити м. і. усі київські чи харківські часописи. Та українське населення Закарпаття протиставляється виразно большевицькій агітації.

„ЧРЕЗВИЧАЙНИК“ МАВ 58 ЖІНОК І 102 ДІТЕЙ.

В Тулі шеф політичної поліції (ГПУ), Арлеков, за 7 літ женився 58 разів і став батьком 102 дітей. Замість йому подякувати за те, що створив для „батьківщини СССР“ стільки матеріалу на воєня, його звільнили зі служби за легковажне відношення до справ подружжя!

СМЕРТЬ У СНІ.

В Дубенщині наїхала жниварка під час жнив на Тадея Роговського, який спав у збіжжю. Від упаву крові та загального окалічення Роговський помер у ліжничі в Рівні.

БОМБАМИ ГАСИЛИ ГОРЮЧИЙ ЯХТ.

На французькій Рів'єрі в купелевій місцевості Сан Тропаз на одному з яхтів вибухла пожежа. Вогонь перекинувся на сусідні яхти. Поліція не могла собі дати ради з вогнем, отже доважилася французькій підводній лодці „Аталант“ затягнути горючий корабель на поверхню. Але дув сильний вітер і яхт знову завернувся до берега. Тоді каноніри підводної лодки рішили затопити горючий яхт кількома гранатами. Віддали 15 стрілів з 7.5-центиметрової гармати. З того тільки 3 стріли поцілили яхт. Інші стріли падали на беріг у купелевій місцевості Сан Максим. Знявся жахливий переполох, особливо коли перша граната впадала на дах одного дому. Всі мешканці сховалися чимсьорше до ливничі. Гранати впали на залізничий шлях і не вибухли. Останні спричинили велику шкоду в тартаку. З людей, здається, ніхто не згинув. Шкоди, спричинені такою стріляниною канонірів „Аталанту“, оцінюють на пів мільона франків.

ХИТРА ОБМАННИЦЯ.

У Перемишлі до Заведення сс. феліціанок зголосилася як лікарка з Варшави Анна Новаковська. Вона заявила, що цими днями прийде до Перемишля дитяча робітничка оселя (200 дітей). На рахунок тої оселі згадана „лікарка“ поробила закупу в місті, беручи товари на кредит. Та скоро, бо вже по 3 дні, виявилось, що ніяка дитяча оселя до Перемишля не їде, а згадана „лікарка“ не є лікарка й не є Анна Новаковська, бо Анна Новаковська померла як учителька в Варшаві ще 1926-го р. Виявилось, що ця перемиська „Новаковська“ користувалася вчительськими документами померлої вчительки, головню при зниклій „Людоріжці“ по залізницях. При арештованій знайшли велику кількість легітимаций, матуральних свідоцтв, метрик уродження, та низку інших документів на різні назвища. А рештована не хоче сказати, як називається і відки походить.

ХЛОПЕЦЬ ТОПИВСЯ, А ЛЮДИ СМІЯЛИСЯ!

В Честохові до Варти впав припадком якийсь хлопець, попав у вир і став топитися. Кинувся його рятувати його товариш, але надаремне. Хлопець утопився. А товпа, що приглядалася нещастю з берега, весь час сміялася й жартувала. Аж коли видобули трупа топельника, виявилось, що це син Вияхи, який також був у згаданій товпі.

ПАНТОФЛЕМ ПОБИЛА ВЧИТЕЛЯ В КЛЯСІ.

Окружний суд у Варшаві розглядає справу Гелени Холеви, яка одної гарної дитини впадала до класи, де вчитель учив діти, і стала кричати: „Ти, злочинче! Сьогодні я тебе вб'ю!“ Зняла з ноги пантофель і стала бити вчителя. Холеву арештували. В суді Холева борониться. Вона сквилювалася відстою, що її сина побив учитель. Як вирішив справу суд, ще не відомо.

ЦЕНТРАЛЯ, ФАЛЬШИВИХ ГРОШЕЙ.

Централа фальшивих грошей знайшли в Зомбковіцях. У проводі ватаги фальшивників стояла Сура Султанікова. Фальшивники робили 10 і 5-злотівки, які пускали в обіг на ярмарках і по крамницях. Запас фальшивих грошей тримали на дні ставу. Коли спустили воду зі ставу, знайшли на дні 600 штук фальсифікатів.

ДВА АДВОКАТИ ЖЕРТВАМИ УРОСННЯ.

Уроїти собі, або вмовити в себе деякі речі — небезпечна річ. Навіть померти можна від того! У Відні застрілялися майже в одній і тій самій хвилині два відомі там адвокати, д-р Макс Фірт і д-р Йозеф Бернд — оба на тлі вмовлення в себе — перший невеликувальної хвороби, а другий маній зубожіння. Д-р Макс Фірт був давнішими часами довголітнім головою „Віденського Союзу Легкоатлетів“, а крім того визначним оборонцем. Він вмовив у себе, що захворіє на тяжку хворобу. Не змогли ніякі запевнення лікарів, що він здоровий, як риба. Осиротив жінку. Д-р Й. Бернд, правний дорадник дирекції „Фолькстеатру“, стріляв собі в голову на думку, що збідніє й буде жити в нужді з жінкою, з якою недавно оженився. Тепер справді його жінка попала в нужду.

БОЖЕВІЛЬНИЙ УБИВ КУПЦЯ.

В Беремянах коло Бучача божевільний Яцко Семанків, літ 23, б'їв орчиком по голові купця Лейбу Гелера зі Жнібродів. Убивство трапилося на подвір'ю О. Дорожинського в Беремянах. Убивник утік.

ЗБОЖЕВОЛІВ ВІД СПЕКИ.

Дня 21-го липня ц. р. над Бистрицею під Загвіздяма на шляху опалювався до сонця 23-літній І. Кальвінський. За якийсь час він змучений заснув. По двох годинах сну його збудили. Та Кальвінський попав у бішеність, став бити і кусати, кого стріву. Мусіли його спутати сорочками й відвести до ліжничі. — Збожеволів також від спеки робітник Н. Біляк, який працював без сорочки при напіві до роги.

РОВЕР НА ТРИ ОСОБИ.

У Варшаві появилася на вулицях ровер, що ним може їхати три особи. Ровер має вид трикутника, якого кожний кут творить колесо. Два передні рівнобіжні колеса, як і третє колесо, мають педали, отже всі три циклісти можуть педалувати рівночасно. До ровера дочіпляє скринка, що заступає куфер для подорожніх.

„СІЯМСЬКІ СЕСТРИ“ НЕ ДОВГО ЖИЛИ.

„Сіямські сестри“ вродилися в Старім Селі в Західній Галичині. Близнята були зростає животиами та крім цього збудовані зовсім нормально. Не зважаючи на старання лікарів, близнята по годині померли.

ЦЕНТРАЛЯ, ФАЛЬШИВИХ ГРОШЕЙ.

Централа фальшивих грошей знайшли в Зомбковіцях. У проводі ватаги фальшивників стояла Сура Султанікова. Фальшивники робили 10 і 5-злотівки, які пускали в обіг на ярмарках і по крамницях. Запас фальшивих грошей тримали на дні ставу. Коли спустили воду зі ставу, знайшли на дні 600 штук фальсифікатів.

ЩОБИ ПЕРЕТВОРИТИ НЕПРИВІТНУ СУЧАСНІСТЬ У КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ

ЛЬВІВ. — Щоби припшпшити здійснення вище сказаного, відбуваються, як пише львівський „Новий Час“, кожного року великі паломництва на гору Маківку, де полягли Українські Січові Стрільці в часі світової війни, і на Білу Гору, де спочивають тіліні останки пробудника Галицької Землі — Маркіяна Шашкевича. На Білій Горі спочиває великий духа і горючого слова, а на Маківці — невідомі борці, що виростили на духовім ґрунті Маркіяна. Понад 7 тисяч народу прислухувалися цього року торжестві на Білій Горі. Сонце кидало золоті блиски, а о. Іван Ключ, сотрудник в Олеску, проповідав: „Усі великі ідеї, що родилися у часі найбільшого лихоліття, вкінці перемагали. Ідея Шашкевича перемагла. Ідея Христа, ідеї Нації, що ім Шашкевич служив від юних літ аж до смерті, приймалися серед українського народу й видали буйні оwoчі в недавньому нашому минулому, як теж і в сучасності. Отця його віра, сильна своєю виключністю і догматичністю, струсонула сонним кадовбом 45-мільйонного народу, протяла завісу упокорення і пониження, як блиск сонця“. І в тій хвилі скіпчення духа кілька-тисячної громади пригадувалися, як описує справоздавець, що здійснюється Маркіянові слова, що „Серце ми виреш, тіло вбеш, але не виреш ми віри святої“. Це підкріпив і єпископ Бучач, коли говорив: „Бо нема такої сили, щоб убила святу віру народу. Те, що ми сьогодні прибули ось тут до Маркіяна, щоб висловити йому свою задушєвну вдяку, це найкращий доказ, що ми вже нація. Він — Маркіян — тут на Галицькій Землі перший мостив шлях, тяжкий і тернистий; національний свідомості. Національний прапор, оплугавлений слиною перевертнів, Маркіян підняв до недосяжних висот ідеалу. Він пішов прямим і тернистим шляхом життя, але зачим осталася тверда віра нації в правду її вічних ідей“. З огляду на заборону польської влади дальша програма свята, як вільні соціалістичні вправи, штафетовий біг і інші точки, не могла бути виконана. Та ця заборона мала хіба цей вплив, що ще більше підняла народнього духа присутніх.

УКРАЇНЦІ НА ДЖЕМБОРІ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — В джемборі, що відбулося в першій половині серпня в Бронках у Румунії, взяли участь і закарпатські українці, що з'явилися в козацьких строях і з національними прапорами. У джемборі взяли теж участь інші делегації, як мадярська, югославська, чехословацька, єгипетська, естонська, латвійська, а польська була найбільша.

900-ЛІТТЯ ЦАРИЦІ УКРАЇНИ.

ЛЬВІВ. — Духовенство янівського деканату дало почин, щоб у 1937 р. святкувати торжественно 900-ліття проголошення Пречистої Діви Марії Царицею України, і то вже з огляду на самий культ Богородиці у минувшині українського народу. В 1037 р., як пишеться в журнальчику „Лицарство Пресвятої Богородиці“, князь Ярослав Мудрий збудував церкву св. Благовіщення над Золотими Воротами й, віддаючи її київлянам, віддав торжественно город Київ і всю українську землю під покров Пречистої Діви Марії. Якраз у 1937 р. мине дев'ятьсот літ від тої хвилі.

ВЕЛИКА ПОЛІТИЧНА ЗМІНА.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Перестав бути міністром заграничних справ Микола Титулеску, дотеперішня опора французької політики і Малої Антанти. Це значить, що до впливу приходять у Румунії фашисти, що є за зближення Румунії до Німеччини.

ПОЛЬЩА КОРИСТАЄ З НАГОДИ.

ПАРИЖ. — Прибуло до Польщі генерального інспектора Едварда Ридза Смігліго витайють у Франції з особливими почестями. Бо прибув він у хвилі, коли в Румунії наступили політичні зміни, себто коли усунено від впливу Титулеску, що одирав цілу свою політику на Франції. Тепер Франція змушена дбати більше про Польщу. А це означає, що треба давати Польщі нові кредити на зброєння.

МУСОЛІНІ ВІДГРОЖУЄТЬСЯ.

АВЕЛІНО (Італія). — Мусоліні висказувався в своїй промові про мир, але заповів, що вразі потреби може одним почерком пера покликати до зброї вісім мільйонів італійських жовніврів. А це станеться тоді, коли Совети захочуть втручатися в європейські справи.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОСКОВСЬКІ МИРОТВОРЦІ

Советський уряд виступив з новим пляном реорганізації Ліги Націй, що має на цілі загострити спільну акцію всіх держав проти держави, що виступає агресивно, себто з напастю, проти іншої держави. Проектовані загострення проти держави, що нарушила мир, советський уряд представляє як вислід свого бажання вдержати в Європі мир, а тимчасом з советського проекту виходить ясно, що советський уряд хотів би цими способами заховати ненарушеність теперішньої російської імперії, себто Росії в таких межах, в яких вона нині піддана під диктаторську владу московських деспотів. З проекту виходить, що советський уряд хотів би заангажувати інші держави, приналежні до Ліги Націй, до оборони теперішнього стану посідання московських деспотів. Отже пропозицію загострення санкцій для миру треба розуміти як пропозицію задержання „статус кво“, первісного стану, який тепер існує. Іншими, властиво, сутніми словами, це пропозиція лишити Росію в посіданні всіх земель, які вона захопила.

Якби советському уряду йшло справді про мир, то він міг його мати в 1917. році, коли совети захопили владу в Москві. Та совети миру тоді не захотіли, а пішли з війною проти України, щоб загарбати її назад під свою владу. Коли нині московський уряд говорить про свою охоту миру, то він хоче видно, щоб світ лишив його спокійно в посіданні України.

Що в Європі панують справжні джунглеві відносини, в яких не рідше право й справедливості, а груба брутальна й цинічна сила, це правда, але й советська Росія не інакша, як інші держави. І вона теж спирається на таку силу, і вона теж помирає всякого, що не має сили, не зважаючи на правду й справедливості. І як вона тепер говорить про мир, то не тому, щоб справді була миролюбна, а тільки тому, що тепер їй небезпечно починати війну: готова би вона втратити ті краї, які загарбала.

Пропозиція московських миротворців подібна до поради австрійського міністра верховодом мадьярської шляхти: „Ви панове, пануйте над своїми варварами, а ми будемо над своїми“. Тут Москва каже: Панове, най кожний держить спокійно все, що кожний з нас загарбав“. Вона промовляє до страху держав утратити нагарбане. Та вона не числиться з тим, що не кожна держава вдоволена з того, що вона має. Росія, Франція, Польща, Англія та ще декотрі інші держави може вдоволені, і хотіли би миру, але є держави невдоволені з теперішнього стану. Як вони бачать, як Росія розпулася чужим добром, то хотіли б урвати щось собі. Як вони бачать, як Росія хоче задрімати, як вуж-давун, зівши серну, ті, що чують ще голод, не такі скорі будуть піти на большевицьку проповідь миру, що походить із ситого шлунка.

Габрієля Реваль.

ПЕРЛА БАРСЕЛЬОНИ

(1)

Молодий поет і мала, Дон Хаїме сховався спершись на низьку балюстраду великої тераси на верху дому та вдивлявся у схід сонця. Був це перший день від хвилини, як вернувся до Барсельони. З тераси не міг доглядати того моря, що вколювало його так довго. Та очі його любові блукали по гарному місті, що розложилось у його стіп.

Невдалеки зарисовувалася струнка камінна силуетка одної з веж катедрі, що встоялася перед усіма хуртовинами, війнами і революціями.

Молодий катальонець слухав радісних звуків дзвонів — і подумав про свою батьківщину. Можна її дійсно полюбити аж до самозабуття! Кому нарешті з нас пощастить визволити її?

Про це мріяв він і ввесь день і мимоволі думкою поглядав до свого батька, що як президент „манкомуніаду“ стояв уважно на сторожі привілей і вольностей, признаних Каталонії.

Франціско де Корієнтис, втропний, справедливий та строгий, запримітив у свого одиначка нахил до мрій та нестримне бажання боротися за визволення рідного краю. Тому то постановив вислати його в довгу подорож, щоб хлопцеві мав час трохи охоло-

нути з першого молодечого завзяття. А що був корабельним підприємцем, то вислав сина одним із своїх кораблів у подорож довкола світа.

За три майже роки цієї мандрівки по морях Дон Хаїме змужнів; злагіднішав значно вогонь у його очах і остигло його молодечке захоплення. Вернувся як гарний юнак до дому свого батька, який від недавня перенісся до старої палати, в якій колись жив Великий Інквізітор.

Мешкання для сина сказав Дон Франціско приготувати на найвищому поверсі палати.

Дон Хаїме поставив на терасі столик і відчинив тежку. Укладав і порядкував свої нариски, як нараз послався на нього дощ цвітів. Здивований підніс голову та на близькій терасі запримітив три молоді дівчата, в суцільній білій, жовтій і рожевій, що скривалися поза великою пальмою.

Юнак обтряс із одягу цвіття та забрався наново до роботи. Дівчата висунулися на середину тераси, держачися за руки.

Сеньор — відізвалася вкінці одна з них, видно найвідважніша — сьогодні Пресвятої Евхаристії! Не вільно працювати!

Дон Хаїме підвів очі. На те-

С. Северина ЧСВВ.

30-ЛІТТЯ ВАЖНОЇ НАШОЇ СТАНИЦІ

З нагоди ювілею Гімназії СС. Василянок у Львові.

Трицять літ минуло від часу, коли в жінки-монахині зродилася думка заснувати першу жіночу гімназію. Думка на свої часи сміла, просто революційна. І як кожне нове, вартісне діло мусить поборювати всякі труднощі, так і ця ідея кристалізувалася серед тяжких умовин.

Більшість громадянства не злегковажила зрівняння жінки з чоловіком під інтелектуальним оглядом, бо здавала собі справу, яку користь принесло суспільності освічене жіноцтво. Але не бракло й таких, які глумували з майбутніх гімназисток-еманципанток, що горворитимуть до своїх матерей по латинськи й не схочуть взяти голки в руки... А вона приймала все спокійно. Йшла непохитно до своєї мети, бо того домоголося добро жінки, добро загалу, того вимагав дух часу. Не шукала пустої слави, не ломилася під тягаром.

Дня 4. вересня 1906. р. загомоніло 28 учениць в Інституті СС. Василянок при вулиці Длугоша.

Гімназію поставлено зміцніти на сильних основах. Учили найкращі сили, а серед професорів-мужчин світлилися як зірка перша жінка-професор п. Олена Бережницька (тепер п. Будзова).

Основниця гімназії, Ігуменя Володимира Филевич, разом з о. директором Спиридоном Кархутом подбали, щоб дівчаткам дати всестороннє знання; заведено надобовязкові предмети: спів, руханку (перший учив рахунки професор Іван Боберський), ручні роботи, опісля у вищих класах навчано також французької мови. У третьому році заступання гімназії, в 1909. р., зготовили учениці власними силами перший концерт у честь Тараса Шевченка. Читаю у звіті таке: „Концерт відкрив пров. д-р Остап Макарушка промовою, в котрій пояснив ученицям значіння цього народнього свята, вказав на високі ідеали цього народнього свята, вказав на високі ідеали поета й закрив до наслідкування любови України, якою горіло серце Кобзаря“. Наво-

джу ці слова тому, щоб сучасне молоде покоління, читаючи ці стрічки, здавало собі справу, в якому дусі виховувалися їх матері.

І так минав рік за роком. Учениці змінювали срібні паски на золоті, вчитувалися у грецьких і латинських авторів, з кожним роком збагачували своє знання.

В 1914. р. відбувся перший іспит зрілості під проводом радника д-ра Івана Копача. На прощання перших матуристок приїхав сам Ексц. Митрополит і поблагословив їх на нову дорогу життя. Говорив на тему обовязків у цілому житті та про любов праці й то праці не виключно для себе самих, а для загалу, для свого народу. Промовляв теж радник д-р Копач, а останню промову вголосив бл. п. директор о. Теодосій Лежогубський. Війми з тієї промови переповідаю дослівно:

„За кілька хвилин одержите дипломи зрілості, які дадуть вам право стати CIVIS ACADÉMIS. Ви будете перші, ще покінчили правильну науку в українській жіночій гімназії. На вас глядітиме весь загаль більше, як на інші, бо схоче знати, яких громадянко дасть йому його рідна школа, школа, якої йому ніхто не дав, а яка є висловом його прямовань та потреб, що в цьому випадку здійснилися завдяки прихильності й діяльній допомозі Іх Ексцеленції та жертволюбності ігумені Володимири Филевич. І вони й ті, що проводили вам у гімназійних науках, хотіли б, щоб цілий загаль міг про вас сказати з повним вдоволенням, що таких, а не інших доньок хотів бй мати. А хотів би український народ мати доньок, що в своєю житті керувалися би найвищими ідеалами любови Бога, любови свого народу, любови рідні. А ми, признаючи вам свідоцтво зрілості, маємо глибше переконання, що ви будете вірними доньями своєї церкви, невиспучими робітницями свого народу, сердечними членами рідні. І нині, коли прощаю вас, дозволю собі висказати просьбу: заховайте ди-

ці заговорю до них — і зазнаюмлюся.

Не надумувався довго, лише збіг сходами наділ. Не подумав про те, що це свято Евхаристії й усе місто вишло на вулиці. Даремне промовував собі ліктями дорогу серед ледви зміг наблизитися до дверей катедрі, людська хвиля відпнула його та понесла з собою. Годі було віднайти в цьому морі голівки три гарні незнайомі!

Несений людською хвилею Дон Хаїме знайшовся вкінці на Рамбля, вулиці, що вела з площі Каталюна до пристані. Ця Рамбля виглядала сьогодні чудово: побудували на ній цілий ряд престолів, уся вулиця, двері й вікна домів потопали в повені світла. Підійшла до нього якась цвітарка та просила купити гвоздики. Коли саме встромлював цвітку до дірки від гудзика — хтось схопив його за руку та поклепав довірливо по рамені.

— Хаїме! як здоровлячко? Ти вернувся нарешті!

— Вінкент!

— Дві приятелі привиталися щиро. Три роки не бачилися зовсім.

— Вже тепер на пуцу тебе!

— Колиж ти вернувся? Говори, де ти був, що бачив?

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

тять чисте серце ціле життя, останьте якнайдовше такими дітьми. Всеодно, куди кинув вас доля. Будете далі студіювати в університеті, то пам'ятайте, що чисте серце — жемчуг, а знання — золота оправа до нього. Що варт золота оправа, коли жемчуг нечистий-фальшивий? А поки-що нехай делями устелиться ваш шлях“.

І пішли у світ перші матуристки. Та не по делях довелось їм іти. Їх шлях зустрівся колючим терням.

Прийшло воєнне лихоліття...

Дня 3. вересня 1914. р. захопили російські війська Львів, а 7. вересня прийшла до монастиря одна графиня з московським генералом, якого називала князем, щоб оглянути будинок. В часі оглядин сказала з іронією до князя: „Мабуть Митрополит не мав куди викинути грошей, коли для українських монахинь збудував такий величавий будинок“. Князь оглядав цілу гімназію, захоплювався будинком і сказав, що ніколи не сподівався, щоб українці мали так зразково влаштовану гімназію. Чергового дня спровадився до будинку шпиталь. Від того часу аж до приходу австрійських військ будинок був зайнятий або на шпиталь, або на касарню. Між військовими старшинами були й культурні люди. Вони цікавилися школою, перчитували звіти, а один лікар, прочитавши тему української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусять бути справді інтелігентними, коли професор ринувся дати їм таку тему. Інший знову капітан розмовляв часто з сестрою бібліотечаркою й кінчив за кожним разом: Гімназія виховує дівочу молодь на завзяту української задачі з іспиту зрілості, хвалив її та заявив, що абітуритки мусь-

втали свого директора як найкращого опікуна й приятеля молоді.

Хоч недалеко гуділи гармати, хоч несита Європа не напилася була ще до схочу людської крові, гімназійна молодь працювала, слідкувала за сучасними подіями тай тишком-нишком мріяла про відбудову батьківщини.

В 1918. р. ігуменя й о. директор перенесли гімназію до Академічного Дому, залишаючи будинок для воєнних сиріт. Туди топтали учениці стежки вісім літ. Аж 1926. р. ця сама жінка, м. Володимир Филевич, збудувала новий будинок при вул. Длугоша ч. 17 а.

Дня 26. березня 1919. р. розійшлася по Львові вістка, що не стало в живих о. Теодосія Лежогубського. На нас ця вістка впадала, як грім з неба, бо покійний міг же довог жити. Два тижні перед смертю видірався на Крим, був повний віри в нашу перемогу й хоч важка недуга прикувала його до постелі, не думав про себе.

Втративши таку постать, як покійний, м. В. Филевич не могла довго рішитись на вибір директора й один рік була гімназія під управою монахині м. Василі Мотюк. У 1921. р. згодився взяти управу школи д-р Василь Щурат, тоді голова Н. Т. ім. Ш., відомий учений і поет. Під його проводом була гімназія цілих тринадцять років, аж до 1934. р. Ступнево школа почала прибирати давній характер і науковий її рівень був дуже високий. Френквенція учениць росла з року на рік і 1923/24. дійшла до 456 учениць. Відновлено в гімназії наукові кружки: історичний, класичної філології, а літературний кружок ім. Л. Українки був цілих роки під кермою директора. Учениці влаштували академію в честь Лесі Українки, Уляни Кравченко

ПРЕДСТАВНИКИ КОМПАНІЙНИХ ЮНІЙ ПОДАЛИ ДОМАГАННЯ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ КРАЄВОЇ УГОДИ В СПРАВІ ПЛАТНІ

Того тижня в Пітсбургу сталася важлива подія, яка вказує на великий поступ екс-репрезентів компанійних юній та на зростаючу впливу Організаційного Комітету Сталевих Робітників по цій країні.

Представники компанійних юній з Пітсбурга, Флонгстан, Огайо, Шікаго та Гері, Інд., які промовляли іменем 60,000 робітників, котрі працюють у заводах „Карнегі Ілліной Стіл Корпорейшен” у вище згаданих місцевостях, об'єдналися спільно і подали домагання про „краєву угоду в справі платні під проводом Організаційного Комітету Сталевих Робітників”.

Ця сенсаційна подія в розвитку компанії за юнізування сталевій індустрії сталася на зібранні в Пітсбургу, де представники робітників з компанійних юній зі згаданих заводів створили Шікаго-Пітсбурзьку Раду Представників, якої президентом вибрано Джорджа Петерсона з Савт Шікаго, Ілл.

Мр. Петерсон є одним з групи 85 представників компанійних юній, що недавно вступили до Організаційного Комітету Сталевих Робітників, який має за завдання створити сильну індустріальну організацію з усіх сталевих робітників, і прирекла особисто допомагати в роботі для зобуття правого колективного прозунія в сталевій індустрії по цій країні, як це говориться в резолюції, що її ухвалили ці представники.

Не марнуючи часу, щоб не остигла справа, шікаговська група з п'ятиох представників та в імені цілої решти прибула до Пітсбурга і поставила перед Б. Ф. Фейрлесом, президентом „Карнегі Ілліной Стіл Корпорейшен”, шість основних домагань, що виявляють бажання і змагання всіх сталевих робітників.

За підписом усіх десятиох представників, які складають Шікаго - Пітсбурзьку Раду Представників, на імя президента „Карнегі Ілліной Стіл Корпорейшен”, який у той час перебував на вакаціях, залишено наступного листа:

„Мр. Бенджамін Ф. Фейрлес, Президент „Карнегі - Ілліной Стіл Корпорейшен”, Пітсбург, Па.
25. серпня 1936 р.

Дорогий Мр. Фейрлес: Нижче підписаний спільний комітет представників робітників, що всі є з шікаговської і пітсбурзької околиці, 25. серпня подали Вам через віцепрезидента Л. Г. Борнета такі пропозиції в справі платні:

Ми домагаємося Краєвої Угоди про Платню для всіх робітників „Карнегі - Ілліной Стіл Корпорейшен”.

Встановлення апарату, щоби пусити в рух визнану угоду про колективне порозуміння, тому, щоб згадані робітники могли вудповідно бути репрезентовані за посередництвом Краєвого Комітету Скалі Платні.

Щоб структура Краєвого Комітету Скалі Платні була цілковито незалежна і вільна від впливів та домінування компанії.

Третє: Встановити постійний план вакацій з платнею, але щоб не було створено несправедливостей на велику кількість робітників, як це робить план вакацій на 1936 рік.

Четверте: Виплата робітникам має бути тижневими чеками.

П'яте: Встановити для всіх робітників справедливі права старшости, відповідно до кількості років їх праці.

Шесте: Повзяти більше відповідні заходи охорони, щоби обергати життя робітників.

Будучи заінтересовані в тому, щоби здійснити порозуміння на гоноровій основі, ми домагаємося з вами засідання, або вашими уповноваженими представниками, в вашому офісі, в середу, 9. вересня, в 2-гій годині пополудні, Дей-лайт Сейвінг Тайм, або якщо щось іншого, спільно відповідного, дня перед 9. вересня.

Зібрання має бути з метою переговорів про угоду в справі платні з Вашою компанією на основі, що ми її подаємо.

За скору відповідь будемо вдячні. Просимо порозумітися з секретарем комітету, що зазначений нижче.

Далі йдуть підписи: Джордж А. Петерсон, президент, Савт Шікаго; Елмер Дж. Малой, віце-президент, Дукейн, Па.; Елвард Еннріс, секретар, Гері, Інд.

Члени комітету: Джоєф Галберт, Чалз Джанкус, Савт Шікаго; Михайло Островський, Гері, Інд.; Томас Мур, Мекдоналд, Огайо; Джан Кейн, Дудейн, Па.; Луїс Смоільський та Вілліам Рагалин, Бреддок, Па.

Вище згадана акція представників компанійних юній, які репрезентують більшість робітників даної корпорації, є тільки ще одним доказом того, що юнізаційна кампанія, якою проводить Організаційний Комітет Сталевих Робітників, починає глибоко проникати в свідомість сталевих робітників.

Компанійні юнії відіграють чималу роль для успішного здійснення юнізаційної кампанії в сталевій індустрії. В дійсності в багатьох випадках компанійні юнії стали бумерангом для сталевих компаній. Вони були створені з метою, щоби позбавити сталевих робітників справжнього колективного порозуміння. Тепер сила цих юній повертається проти самих компаній.

Акція компанійних юній збиває фальшиві заяви власників сталевій індустрії, що Організаційний Комітет Сталевих Робітників є „зверхньою силою” для сталевих робітників, що він хоче „накинути на робітників” незалежну юнію. Більшість сталевих робітників бажає мати свою незалежну організацію, індустріальну юнію.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Січовик, Ньюарк, Н. Дж. — Ваші висновки слушні тільки на половину. Певно, що видавання такого часопису є доказом, що в нашій громадянстві пробує бунтувати занархізована група. Але так було вже тут нераз. І деж ті всі „спасителі”, ті „ідейні”, ті „чесні”, ті „ідейні”, ті „чесні” і т. д.? Скорше чи пізніше громадянство пізнавало їхню вартість і відмежовувало себе від їхніх учинків. Тому дайте тільки тим людям нагоду виплатити їхні „мудроці”, щоби загал пізнав, що це за „генії”. Крім цього; в Америці є свобода слова і вільна конкуренція. Інша справа, як хто з цих привилеїв користає. Та саме на те повинна звертати наша суспільність увагу. Вона сама мусить стати відпорною на такі явища і відвертатися від тих, що прикриваються ідейними ключами, а на ділі є руйнікниками і деморалізаторами нашого народного життя.

П. Г., Нью Йорк, Н. Й. — Краще було підписати поіменно.

С. Д., Нью Йорк, Н. Й. — За те віче вже було виписано так багато, що шкода паперу, щоби завертати до цієї самої справи.

Комітет Односельчан села Підяркова, Нью Йорк, Н. Й. — Ваше „Спостування” на допис п. Леськова, „Комуна в Підяркові” ми одержали. Ваші побоювання, що цей допис може зашкодити читальні „Провітні” в Підяркові, не є оправдані. Такі самі дописи про Підяркові появились в ріжних краєвих українських часописах. Появились навіть редакційні статті на цю тему. І вже через те польська влада добре знає, що діється в Підяркові. Вона не замкне читальні за те, бо саме вона сама підсаєває комуністичних розбішак, щоби розбивали читальню. Всі ті дописи в краю мали на меті звернути увагу нашого загалу, щоби не легковажити собі комуністичної небезпеки та не давати польській владі нагоди розбивати українське національне життя по наших селах при допомозі прислужників Москви. Допис важний і для американських українців, бо й тут большевики намагаються влізти в нашу середину, щоби при допомозі ріжних „конгресів” і „народних фронтів” розбити спільний противбольшевицький український фронт, як теж знищити той наш національний доробок, що служить для добра української справи.

Пишете, що Ваш Комітет не робить „жадних виріжнювань щодо провуду”. А в нас є такі виріжнювання. Ми, наприклад, не віримо, щоби якийсь „большевицький провід” у якийсь українській читальні міг зробити щонебудь доброго для тих українців, що є членами читальні та що шукають у тій читальні освіти й піднесення українського духа, потрібного для боротьби з нашими окупантами, до червоної Москви включно.

Знаєш, чоловіче, наша сусідка неможлива. Цілий день нічого не робить, лише говорить сплетні. — З ким? — Зі мною.

Домашня. — Знаєш, чоловіче, наша сусідка неможлива. Цілий день нічого не робить, лише говорить сплетні. — З ким? — Зі мною.

також не менше сильний легальний апарат, щоби охоронити перед насиллям компанії кожного члена юнії, кожного організатора. Всі факти останніх днів говорять за те, що юнізаційна кампанія в сталевій індустрії буде успішно доведена до кінця. За Орг. Ком. Сталевих Робітників; Вінсент Свіней, пресовий департамент.

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ”.

- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 40 ц.
- (Також маємо нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року. Коли хочете нове видання, просимо зазначити при замовленню. Ціна та сама, 40 ц.)
- ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука — 45 ц.
- ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука — 60 ц.
- ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частих з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжечки разом — 75 ц.
- КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич — 50 ц.
- МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич — 15 ц.
- ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ з багатьма малюнками і картою, С. Рудинського — 75 ц.
- МАЛІЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович — 35 ц.
- БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левинського — 85 ц.
- БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького — 35 ц.
- ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького — 50 ц.
- РУХОВІ ЗАБАВИ. Декоративні листки — 20 ц.
- ВЕСЕЛА БАНДУРА, співачок з нотами — 20 ц.
- МАЛІЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини” — 25 ц.
- СЕРЕДЕЧНИЙ ВІНОЧОК. Вазанка святкових бажань для українських діточок: На іменині або уродили матері, батька, дідуся, бабуні, тети, сестрички, вуйка, сестри, брата, вчителька, вчительки, товаришки. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Писемні привіти на Святку Матері і декламації — 35 ц.
- МАЛІЙ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до деклямації на всенародній і шкільній святі та обході Плібрав і воярдував М. Таранько. Видання „Світ Дитини” — 25 ц.
- МЕТОДИКА православних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисельського. Ціна — 65 ц.
- МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна — 75 ц.

“SVOBODA” 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

TARAS SHEVCHENKO BARD OF UKRAINE

— by — D. DOROSHENKO Professor at the University of Prague

Preface by CLARENCE A. MANNING Professor, Columbia University, New York.

This is the book which American Ukrainians have long awaited. Shevchenko, Prof. Manning writes in his preface to the book, is the author, "who is the outstanding incarnation of the national genius, one man who sums up all the past of his nation and stands out like a guide to the future." The greatest Ukrainian poet has been "done" by the man best fitted for the task: by a prominent Ukrainian historian, well capable to present the great role "the Bard of Ukraine" played not only in Ukrainian literature, but in Ukrainian history as well.

PRICE 35 CENTS

“SVOBODA” 83 Grand Street Jersey City, N. J.

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО ЛЕМКІВЩИНУ?

Коли хтось питається Вас про Лемківщину, чи можете дати вдовольючі відповіді? Що діється тепер на Лемківщині? Відповіді на ці питання знайдете в новій книжці

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

написав Оулян Гарнович 284 сторін — 100 ілюстрацій. — Ціна \$1.00. Заомвляйте в книгарні

„СВОБОДИ”, 81-83 GRAND STREET (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода”.

ПОЛЬЩА ДАЛІ НАСТУПАЄ

При оцінці нинішнього польського положення на українських землях під Польщею — кожний споглядач мусить ствердити одно й тесаме: Польща скріпила нечувано свій наступ на наші позиції. Староства переводять у життя новий закон про охорону держави, виселяючи українців на довгі роки з рідних сіл і міст прикордонної смуги. Нова, незвичайно сильна хвиля репресій ударила в українське культурно - економічне життя. Зухвала розгуляність старости й поліціянта дорівнює часам пацифікацій. Знов накладають на громади контрибуції, знов встановлюють примусові нічні сторожі по кількадесять людей. Українську мову переслідують. За її вживання карають тюрмою, або грошевими карами навіть українських священників. В шкільництві нова польонізаційна хвиля. Польський сільський елемент з „Стшельцом” на чолі активізований як ніколи на противі українському фронту. Посидений наступ на Гуцульщину й Лемківщину — за настановленням нового лемківського церковного адміністратора — ворожого українському населенню. Практика збірних громад з їх величезним бюджетом на вдержання нової польської бюрократії на селі (війти, секретарі, підсекретарі, солтиси, екзекутори, возні) з її 100-відсотковою протиукраїнською політикою. Врешті може єдине в новітній історії в своїй чисельності й ненависному засліпленні нищення в правдиво звірський спосіб мого Українських Героїв!

На соціальному відтинку: практика польських віддічів з 26 снопом за працю в часі жнив для українських селян при голоді й побоях. Знов алярми, що земля переходить в українські руки й поновлення практиці закону, що при парцеляції поміщицької землі може тільки 5 відс. перейти в руки українських селян! Прорудовий зїзд польських резервових старшин ухвалоє в цій справі ще дальше йдучу резолюцію: „Ні пяди землі в руки українських селян!” Врешті десятки українських селян, що полягли в Острові й Кречевичах.

Коли додати постійні процеси, арешти й ревізії (пресі не вільно висчитати всіх випадків), конфіскації преси, підсилювання всіми силами польського духового й матеріального стану посідання „на кресах” — будемо мати менше більше уявлення про зміст польської політики на ЗУЗ за останній час. А ось ще такий образ:

Збаразький староста пан Рінг заявляє перед українцями, що пацифікація 1930 року була зле переведена, бо треба було, мовляв, вивішати 6,000 української інтелігенції на чолі з митрополитом Шептицьким, то тоді був би спокій. Поминаючи всю кричучу розбіжність з нормалізаційними заявами Варшави поглядіть також пана Рінга, то вже за саму зневагу високого церковного достойника він повинен негайно бути усунений Варшавою зі свого становища, коли не посаджений у тюрму. Але п. Рінг знають, що їм нічого не станеться за такі й подібні заяви.

Або такий собі генерал Томе, що на зїзді делегатів поморської округи Союзу Підофіцерів Резерви заявляє: „Пам'ятайте, що в Польщі поляк господар, а інші меншини тільки субьокатори!” Подібних випадків можна, звичайно, наводити десятками.

Але попри явне толерування Варшавою нинішньої системи найбільшого наступу на українство є й безпосередні докази, що це її власна рука пхає

нам ніж у груди. Бо хто ухвалює до біса закон про виселювання українців з прикордонної смуги, від кого залежить регуляція земельної справи, хто переводить далі колонізацію українських земель? Про це останнє Апиште ундівель Баран у „Ділі”. Я сам бачив в липні ц. р. на широких панських ланах біля Іваня - Пустого в Борщівщині буди польських колоністів зі заходу, що прийшли там вже цього року, і то в околицю, де карловаті господарства сягають 90 відсотків. Врешті в чий, як не Варшаві, руках лежить справа шкільного законодавства?

З цього виходить, що політика УНДО, що рахувала на Варшаву, збанкрутувала, коли йде про здобутки. (Я. О.)

У школі.

— Скажіть мені, діти, як Ной проводив свій вільний час на ковчезі? — питає вчителька.

— Ніхто не відповідає.

— Нуж, подумайте і скажіть. Моя думка є, що він багато займався риболовством. Добра моя думка, чи ні?

— Ні! — відповідає маленький Федько.

— Чому?

— Ной не міг ловити багато риби, — каже Федько — бо він мав зі собою лише два хробачки.

Наші рибалки.

Два рибалки сидять собі у човні і ловлять рибу. Нараз один кидає сак і кричить:

— Ох, лишенько! Глянь, Нечипоре! Он там чоловік упав з моста в воду. Рятуймо!

— Будь спокійний, Василю! — відповідає другий. Мабуть це кінновий актор виконує світлинку для кіна.

— Алеж, Боже мій! Хтож то може знати!

— Нічого, заждім ще хвилику — каже другий. — Як утопиться, то це не актор.

Дипломат.

— Тату — каже малий Гаврилко — що то є дипломат?

Дипломат, сину, це такий чоловік, що памятає день уродин жінки, але забуває її вік.

В крамниці.

— Раджу вам взяти оцю червону суконку, пані, вона буде вам до лица, бо ви дуже бліді.

— Алеж я не завше така бліда. Я лише тепер поблідла, як почула про її ціну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 6-го вересня, зараз по Ст. Божій, в галі церковній при Райс і Оклей ул. Довгучі члени, як не прийдуть на збори і не вирівнають своїх задегостей, будуть суспендовані. — Петро Савачський, пресд.; Михайло Семків, кас.; Василь Пилипів, секр.

LEHIGH VALLEY RAILROAD
WILKES-BARRE
SCRANTON and PITTSBURGH
\$3.00 ЗВОРОТНИЙ ТИКЕТ
В СУБОТУ, 5-го ВЕРЕСНЯ
Lv. New York (PENN. STA.) 4:50 16:45 P.M.
Newark (PENN. STA.) 5:07 17:02 P.M.
South Plainfield 5:38 17:32 P.M.
Поворот в неділю вечір.
Lv. Scranton (Laurel Line) 5:00 P.M.
Pittston (L.V.R.R.) 5:27 P.M.
Wilkes-Barre 5:50 P.M.
Тикети до набути в Lehigh Valley Ticket Offices.
LEHIGH VALLEY RAILROAD
The Route of The Black Diamond

Н. Божович.

ГЕРОЙ

Божена Ворачик переводила з батьком вакації у відлюдному селі над Велтавою. Богумил, що любив її ширю, вийшов туди нарочно, щоб сватати її, та він з жінками був трохи непорядний, зволівав довшо з ризальною розмовою з дня на день, аж прийшло нещастя: його найзапекліший ворог і суперник Франц Черни зробив відважний крок між Ворачика й бика, схопив за роги сильно розшаділого, що з невідомих причин хотів пробити його будучого тестя. Черни вратував так дорогоцінне людське життя.

Пан Ворачик, що тепер усе жив під вражінням смерті, від якої так щасливо вратувався, не вспів навіть завважати, що той розбішений бик, то по правді була невинна корова, яка чомусь зацікавилась празьким шевцем і хотіла пізнати його зовсім із близька. Зворушений Ворачик ширю подякував Черному, що вратував його.

Від того часу зменшилася надія Богумила до зера. Як міг би він суперничити з мужчиною, який що дві хвилини пригадував мимоволі та скромно незаперечний факт, що колиб не його відвага, булаб чарівна Божена найправдоподібніше сиротою.

Мовчки, з похнюпленою головою стояв раз Богумил побіч Ворачика та його дочки й Черного над Велтавою, як нараз Божена скрикнула:

— Шука!

— Де? — спитався короткозорий Ворачик, переклинувся та пронав в одній хвилині з окликом жаху у хвилях ріки.

Коли за хвилину виплинула його лисина, озвався зараз другий його оклик, розприскалася знову вода та з булькотом пронав іще раз під водою вже не лише сам Ворачик, а й Богумил, що схопив сильно Ворачика за руку та втягнув його за собою у глибину.

— Гогумиле! — раділа Божана, коли він і її батько станули нарешті на суші — ви герой!

— Я саме хотів вскочити — впевняв Черни, одначе зараз замовк під впливом погідливого погляду Ворачика.

Після вечері вийшла Божена з Богумилом на прохід.

— Татко захоплюється вами; він очарований вами! А що вправ у воду...

— Він не вправ — мимрив Богумил — то його трунув.

Божена пристанула, витріщила очі.

— Щодо Черного й того бика... шодо... — белькотав безрадно Богумил — я думав, що колиб так я його вратував, та я якось не дійшов до того, щоби вскочити за ним, бо я посовгнувся та вправ мить головою в ріку зараз за ним...

Божена заперечила головою:

— Ви не посовгнулися, — говорила наче заскочена, із стидом і жалем — то я потрутила вас... Богумилові мало очі не вискочили!

— Що?... Ви?! — пробелькотав після довшої мовчанки Богумил.

— Я хотіла, щоби ви ще перед Черним знайшлися в ріці — сказала безрадно наче дитина — не розумієте?...

— Що? — спитав іще раз наче стуманілий Богумил, та зараз здогадався і мовчки обняв зачервонілу дівчину.

Жінка (у суперечці): — Яке життя мав би ти без мене?!

Чоловік (спокійно): — Дешевше.

Пан щипає в личко служницю. — Прошу цього не робити, — каже служниця. — Щойно вчора говорили ви пані, що вона вправ весь світ.

— Це таки правда, — відповідає пан — та мушиш знати, що є два світи: старий і новий!

ЧИТАЙТЕ ПЕРДИ ТВОРЧОСТИ ІВАНА ФРАНКА

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ“ ДАЄ СПЕЦІАЛЬНУ ОФЕРТУ НА КНИЖКИ ІВАНА ФРАНКА 8 КНИЖОК ЗА \$2.50

1. Захар Беркут, образ громадсько-го життя.
2. Абу Касимові капці, арабська казка.
3. Батьківщина й інші оповідання.
4. Вибір поезій Івана Франка і короткий начерк його життя.
5. Для домашнього огнища, повість.
6. Лис Микита.
7. Молода Україна.
8. Як пан собі біди шукав.

Вишліть мені ордер на суму \$2.50 іще сьогодні й одержите повисі 8 книжок відвратною поштою. Колиб іще ви хотіли мати найкращий твір Івана Франка, „Мойсей“, то вишліть \$2.75. — Замовлення треба слати на адресу:

Замовляйте у книгарні Свободи: „SVOBODA“ 81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

Д-р Шухевич Степан: ГІРКІЙ ТО СМІХ, Воєнні оповідання	\$ 85
Поляннич, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість	50
Поляннич, Б.: ТОВАРИШІ УСМІХУ, сенсаційна повість	50
Мродовець, Д.: ГАЙДАМАКИ, в двох томах	1.00
Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання, з передмовою М. Голубця	50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах	1.00
Чайковський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя	50
Турянський, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах	1.00
Гориньський, П.: ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	50
Будзиновський, В.: ГРЕМИТЬ. Історична повість	50
Самчук, Улас: МАРІЯ, хроніка одного життя	50
Голубець, Микола: ГЕИ ВИДНО СЕЛО, (Нарис)	50
Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ з післясловом М. Голубця	50
Косач, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГРИНІ. Повість про декабристів на Укр.	50
Павло, Свій (Спеціаліст): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ	50
Верн, Жіль: ЗАМОК У КАРПАТАХ	40
Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання	50
Голубець, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби 1811-1817 рр.	25
ЯКЕ ІХАЛО, ТАКЕ ЗДИБАЛО. Комедія на 2 дії. 9 осіб	20
ДЕ ГОРІВКА БУВАЄ, ТАМ ДОБРА НЕМАЄ. Народна штука в 3-ох діях. 13 осіб. Режисерські вказівки	40
Ц. К. КАПРАЛЬ ЛОПУХ. Комедія на 4 дії. Осіб 15	30
ДОВБУШ. Історична драма на 5 дії. 10 осіб	35
ТРИ ГЕРБИ. Комедія на 3 дії. 14 осіб	35

„SVOBODA“ 81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НАДІЯНТ

На цю організацію можна сміло надіятися, бо вона має певне знання, здобуте довголітнім досвідом на службі тутешньої громади серед найвизначніших родин.

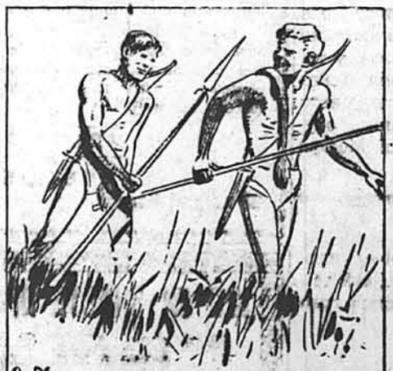
Ці роки досвіду не змарнувалися; вони послужили на вдосконалення нашої організації і витиснули на ній знак довгих років.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

КЛОПІТ ВЕГЕТАРІАНЦЯ.

— Ти куди так спішишся?
— До вегетаріанської гостинниці.
— Чи ти такий голодний?
— Ні, лише обід мені зівяне.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА

Провідник канібальської стежі нагло здержався. Він за примітив листок зілля, на якому видно було плями свіжої крові. „Мягка нога білих хлопців мусіла проходити сюди“, подумав він собі. „Але нині, заки сонце зайде за обрій, м'ясо тих білих хлопців буде таки варитися в наших кітлах“. Ця гадка загірла його до дальших розшуків.

Дві години пізніше Дік і Док враз зі своїми двома чорними товаришами виринули на поле, поросле високою травою. По ньому було значно легше вандрувати. Хлопці легше відігнули, бо понурі, небезпечні, зарослі нетри давалися їм уже дуже взнаки. Вирвавшись на отверте поле, вони всі скорішим кроком подалися вперед.

Дік і Док знову відискали бадьорий настрій. Ім здавалося, що, видіставшись з нетрів, вони покинули за собою всяку небезпечку. Відігнувши глибоко, Док заговорив: „Як тут гарно. Здається, що це тільки початок наших довгих вакацій“. Цей раз навіть обережний Дік був доброї гадки і відповів: „Я гадаю, що ми тепер безпечні“.

Та якраз у цей момент, без найменшого попередження, три воїни людодів вискочили зі списами напроти них. Їх розмальовані лиця відбивали страшну ненависть. Хлопці зжахнулися з переляку. Обернувшись поза себе, вони побачили, що людодів є більше... Вони були окружені, зловлені немов миши в лапці. Їх серця заплдили холодом.

ПРО ДВІЙНИКІВ.

Цісар Франц Йосиф на прохаді. — Вбивство двійника. — Шість банківців. — Детектив у ролі вломника. — Подружжя обманці.

Природа любить часом жартувати. Трапляється таке, що є два або й більше людей зовсім подібних один до одного, хоч вони зовсім собі чужі, один одного не знає і не знають теж, що такий то такий їх двійник живе на світі.

Напр. цісар Франц Йосиф мав двійника у Відні та Будапешті. Для віденського двійника, тапцера, ця подібність скінчилася сумно. Тапцер виходив на прохід на Кертнер-страсе. Люди, що його стрічали, думали, що то справді цісар Франц Йосиф і кланялися йому дуже покірно. Тапцерові зпочатку це сподобалося. Та за кілька літ, іще перед війною, повірив тапцер, що він справді цісар і відкритого, навіть від гостей, що заходили до нього в тапцеровських справах, вимагав, щоб до нього відвідалися „Ваша Вличність“ і вінці мусіли його як невилічно хорого замкнути в Штайнгофі.

Ліпше поводитися будапештському двійникові цісаря Франца Йосифа. Як експрес (послугач) стояв він перед каварнено „Баятон“ при вулиці Раковців та робив добрий бізнес. У Будапешті, перед війною, було дуже в моді посылати листи дячком Лякатошом, двійником Франца Йосифа.

Та двійникам може теж погано поводитися. Часом буває таке, що двійника вбють замість справжню особу. Цісарі, королі й інші володарі, які бояться атентатів, звичайно наймають собі двійників, які потім мусять наражуватися на різні нещастя, їх убивають, стріляють, пробивають кинжалом або динамітом висаджують у повітря. Каподістріяс, президент Греції, перший вправ на думку взяти собі на службу такого двійника та платив йому великі гроші. В 1827 році вірні приятелі повідомийи президента Каподістріаса, що недалеко Атен живе селянин, дуже подібний до нього. Президент сказав прикликати того селянина й три місяці пізніше цей селянин згинув в атентаті. Вбивник вірив, що вбив президента. Другого двійника стрінула така сама доля. З тими двома зійшли на той світ президентів двійники, тому 9 жовтня 1831 р. в Навілії вбили вже таки справжнього Каподістріаса. Кажуть теж, що бувший король Еспанії Альфонс ХІІІ мав кількох двійників.

Однак двійник завдяки

своїй схожості з якоюсь знатною особою може заробити великі гроші. В Будапешті тому недавно жив Тібор Міндсенті, бідний, непоказаний ростом банковець. Він був із лиця дуже гарний, а мрією його було подорожувати до світі. Раз вийшов той банковець на прохід і стрінувся із Сарою Федак, славною мадярською оперетковою акторкою. Як Сара Федак побачила банківця, скрикнула голосно: „Таж це Валентіно. Два місяці пізніше поїхала з ним до Голівуду, де його ширю прийняли. Показалося, щоправда, що цей банковець не є талановитий, а всеж вдалося йому заключити корисний контракт як Валентіновому двійникові.“

Двійники часто є на службі поліції. Тому двадцять кілька літ бушувала у Лондоні ватага вломників. Поліція була безрадна. Ватажок бандітів мав таку знамениту шпигунську службу, що хоч поліція мала фотографію бандіта, годі його було знайти. Аж одного дня один із детективів Скотленд Ярду вишукав ремісника Дж. Глокспіра, що був дуже подібний до ватажка. Того двійника прийняла поліція за великою нагородою на детектива. Він мав лише вештатися по гостиннях, до яких заходили бандіти, та так вислідити ватагу і її ватажка. Не минуло пів року, як Глокспірові вдалося його завдання. Вісім вломників дісталися до слідчого арешту. А ватажка все ще годі було відшукати. Та всеж мету осягнули, бо відтоді не давав уже ватажок про себе знати.

Двійники виступають теж у ролі подружжя обманців. У Румунії трапилося таке. Один директор фабрики в Букарешті зазнайомився з дуже гарною 18-літньою дівчиною. До двох місяців вони звичайно. Чоловік дістав гарне віно й молодята вибралися в пошлюбну подорож. На дворці чоловік розпрощався з жінкою та сказав, що на хвилину мусить іще поступити до фабрики, а вона хай на нього зажде. Година за годину минула, а директор не вертався. Вкінці молодій жінці було вже задовога ждати й вона поїхала до фабрики, шукати чоловіка. І справді знайшла його як у директорській кімнаті курив собі спокійно цигаро. Жінка скрикнула з радости та кинулася йому на шию. Директор видивився на гарну жінку та сказав: „Я ваш чоловік? Якеж вам така думка прийшла до голови?“. Жінка кілька годін ходила в розпущі по вулицях Букарешту, вкінці наложила на себе руку, щоби скінчити самогубством. Забрали її до шпиталю. На другий день прийшов її батько, пішов до

здогадного зятя та зажадав, щоб він вивяснив справу. Тепер виявилось, що зовсім похожий до директора його свояк узав шлюб на імя директора і одіслав втік із грішми, що їх дістав як жінчине віно.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урадові години: рано від 10 до 12
12 вечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

ФАРМИ В СТЕПІ НЮ ДЖЕРЗІ

35-АКРОВА гарна ФАРМА, при добрі вдорозі, земля чорна, ліс, омовений сад, гарний дім на 8 кімнат, дуже добре забудована, машинери, корови, кури, безради. Ціна \$4,500, вплата \$1,500.

5-АКРОВА гарна ФАРМА при головній дорозі, земля чорна омовена, омовений сад, потік, дві гарні на 6 кімнат, стаї для курів, всі забудовані майже нові, 350 курей. Ціна \$3,750, вплата \$1,500.

10 АКРІВ при ГАЙБЕВІ, великий фронт, гарний будинок з РЕ-СТОРАНОМ з цілим найновішим уладженням, знамените місце на газоновій устанці для туристів, з важких причин нижче позначені ціни вартості до продажу. Потрібно влати \$1,000.

50-АКРОВА ФАРМА І ГАЗОНОВА СТАЦІЯ враз з Личу-румом при Гайбеві, 8-кімнатний дім, забудована, ліс, ріка, великий омовений сад. 3 важких родючих ачочин продается за \$3,750, треба влати \$1,500. Не омишть цієї нагоди.

Огляньте повисі місця, а переконаєтесь, що це за дешевости. Маю кілька дуже добрих більших фарм загосподарених, котрі можна набити дуже дешево.

Голодється до: 204,
TONNELE FARM AGENCY,
151 Tonnele Ave., Jersey City, N.J.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ НА 1937 РІК.

Буд найгарнішої частини золотоговерхого Києва, столиці всієї України, над Дніпром.

Величина календаря 15x20 в прекрасних фарбах, календарний великий 35x15. Всі свята зазначено червоно, кожний день подає імя святого, пости зазначені риболо і на кожній картці є спогадні історичні.

Цей календар буде прикрасою в кожній українській хаті.

Ціна одного календаря з переплетом 25 ц., 5 за \$1.00, 12 за \$2.00, 25 за \$3.75, 50 за \$7.00, 100 за \$12.50. Маємо на складі багато інших календарів до вибору.

Агенти і скеларі хай пишуть по каталого до: 204-
UKRAINIAN BAZAAR,
2248 Grayling Ave., Detroit, Mich.
Нові Колумбія рекорди по 50 ц.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2566

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Lindlow 4-2568.

Місціонар Магі 3738.

WALTER KROLL
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
шархії св. Йосафата.

ПОХОРОНИ ВІД \$150 І ВИЩЕ.
Услуга вдень і вночі.
401 HUDSON AVE., ROCHESTER, N.Y.